

Товариство з обмеженою відповідальністю Медичний коледж «Монада»
(Львівський медичний фаховий коледж «Монада»)

Розглянуто та затверджено
на засіданні ПК
гуманітарних та соціально -
економічних дисциплін
Голова гуманітарних та соціально -
економічних дисциплін

Г. Я. Макогін
«03» березня 2021р.

«Затверджую»
Голова приймальної комісії
Львівського медичного
фахового
коледжу
«Монада»

Ю. Г. Брейдак
«03» березня 2021р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для абітурієнтів

з базовою загальною середньою освітою

Львів - 2021

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування з української мови для абітурієнтів Львівського медичного фахового коледжу «Монада» складена на основі чинної навчальної програми з української мови для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів затверджених Міністерством освіти і науки України.

У відповідності до вимог вступники повинні:

- знати зміст мовних понять і термінів;
- розпізнавати мовні явища й закономірності;
- групувати та класифікувати вивчені мовні явища;
- визначати істотні ознаки мовних явищ;
- розуміти значення й особливості функціонування мовних одиниць;
- установлювати причинно-наслідкові зв'язки мовних явищ;
- застосовувати знання з фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та лінгвістики тексту в практичних ситуаціях;
- оцінювати мовлення з погляду дотримання основних орфоепічних, лексичних, морфологічних, синтаксичних норм української мови;
- оцінювати письмові висловлювання з погляду мовного оформлення й ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;
- відрізняти випадки правильного використання мовних засобів від помилкових;
- створювати власні висловлення, чітко формулювати тезу, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідний висновок;
- використовувати різноманітні виражальні засоби, граматичні конструкції, лексичне та фразеологічне багатство української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- оформлювати мовлення відповідно до орфографічних, граматичних і пунктуаційних норм української мови;
- розуміти фактичний зміст, причинно-наслідкові зв'язки, тему, основну думку та виражально-зображувальні засоби прочитаного тексту.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови.

Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі.

Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*.

Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків.

Спрощення в групах приголосних.

Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова.

Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми.

Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.

Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми).

Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.

Поняття про стійкі сполуки слів і вирази: фразеологізми, приказки, прислів'я, афоризми. Типи словників.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, без суфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.

Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах.

Морфологія

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменники власні та загальні, істоти й неістоти.

Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду.

Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини.

Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Буква -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ та імен по батькові.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший.

Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Повні й короткі форми якісних прикметників. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди числівників за значенням: кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові.

Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників:

1. один, одна;
2. два, три, чотири;
3. від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;
4. сорок, дев'яносто, сто;
5. двісті - дев'ятсот;
6. нуль, тисяча, мільйон, мільярд;
7. збірні;
8. дробові.

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками.

Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані (дієслова теперішнього, майбутнього й минулого часів), відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то).

Безособові дієслова.

Вид дієслова: доконаний і недоконаний. Творення видових форм.

Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній.

Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способу дієслів.

Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу).

Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу.

Відмінювання дієприкметників.

Дієприкметниковий зворот.

Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення.

Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди прислівників за значенням: місця, часу, причини, мети, способу дії, міри і ступеня, ознаки.

Ступені порівняння означальних прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого ступеня.

Прийменник як службова частина мови.

Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені.

Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.

Сполучник як службова частина мови.

Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, розділові, протиставні) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні).

Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Частка як службова частина мови.

Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Вигук як частина мови.

Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні.

Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.

Синтаксис

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису.

Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні.

Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за будовою (прості й складні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний).

Способи їх вираження. Основні функції та способи вираження компонентів складеного присудка: вираження граматичного значення присудка (функція допоміжної частини) та вираження основного лексичного значення присудка (функція основної частини - неозначеної форми дієслова чи іменної частини).

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення.

Додаток.

Типи обставин за значенням.

Способи вираження означень, додатків, обставин.

Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень.

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.

Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені.

Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення.

Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки-непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення.

Складне речення. Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

1. інтонація й сполучники або сполучні слова;
2. інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні.

Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові).

Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

1. складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;
2. складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;
3. складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

1. з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);
2. з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою.

Цитата як різновид прямої мови.

Діалог.

Лінгвістика тексту

Складне синтаксичне ціле (ССЦ), його основні ознаки. ССЦ й абзац. Види та засоби міжфразового зв'язку. Актуальне членування речення: «дане» й «нове».

Стилістика

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Орфоепія

Вимова голосних (наголошених і ненаголошених). Вимова приголосних:

1. [дж], [дз], [дз'];
2. [г],
3. груп приголосних (уподібнення, спрощення);
4. м'яких і пом'якшених приголосних;
5. подовжених приголосних.

Вимова слів з апострофом.

Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, я, ю, є, і; сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа.

Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок.

Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

Пунктуація

Розділові знаки в кінці речення.

Розділові знаки в простому й складному реченнях.

Розвиток мовлення

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо); адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування.

Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність).

Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Вступні випробування з української мови проводяться у формі тестування, для осіб на основі базової загальної середньої освіти.

Завдання з вибором правильної відповіді передбачає певне підтвердження й запропоновані 4 чи 5 варіантів відповідей, з – поміж яких лише одна правильна відповідь.

Завдання на встановлення відповідності складається з двох колонок, у яких характеристики мовного явища позначено цифрами (зліва), а приклади цих явищ буквами (справа). Треба співвіднести цей матеріал і до кожного рядка, позначеного цифрою, дібрати відповідник, позначений буквою.

Правильність виконання кожного із завдань оцінюється 0,5 бала, внаслідок чого максимальна кількість балів за 24 питання, які набирає вступник, дорівнює 12. За окремою схемою їх перераховують на 200 балів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бондарчук К. Українська мова : посібн. для абітурієнтів: Рекомендовано МОН. – Тернопіль : Підручники та Посібники, 2009. – 272 с.
2. Ваш репетитор з української мови : посібн. / колектив авторів під керівн. М. І. Пентелюк. – К. : Ленвіт, 2000.
3. Гаврилюк О. Українська мова для абітурієнтів. – Тернопіль : Підручники та Посібники, 2008. – 144 с.
4. Гарбар І.В., Гарбар А.І. Українська мова для абітурієнтів : посібн. – Миколаїв : НУК, 2004. – 72 с.
5. Денищич Т.А. Методичні рекомендації з української мови для абітурієнтів. Граматика. – Ч. 2. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – Вип. 12. – 112 с.
6. Дубчак О.П. Українська мова та література : посібн. для абітурієнтів. – К. : Генеза, 2011.
7. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. – К., 1984.
8. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курсу української літературної мови навч. посібн. – К., 1993.
9. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів : навч. посібн. – К. Либідь, 1993.
10. Лисенко Н. О., Кривко Р. М., Світлична Є. І., Цапко Т. П. Українська мова для іноземних студентів.- К. : Центр учбової літератури, 2010.
11. Молочко С.Р. Українська мова для шкіл з українською та російською мовами навчання : посібн. – Харків : ТОВ Веста,
12. Сучасна українська літературна мова / за ред. О.Д. Пономарева. – К., 1997.
13. Сучасна українська літературна мова /за ред. М.Я. Плющ. – К., 1994.
14. Ющук І.П. Українська мова. – К., 2003.

Додаткова

1. Авксентьева Л.Г., Калашник В.С., Ужченко В.Ф. Фразеологія сучасної української мови. – Х., 1997.
2. Блик О.П. Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. – К., 1988.
3. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
- Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. – К., 1989.
7. Гринчишин П.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. – К., 1986.
8. Москаленко Н.А., Фащенко М.М., Смагленко Ф.Н. Українська сучасна літературна мова: Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз. – К., 1980.
9. Попко О.Г. Українська мова : практичний довідник. – К. : Весна, 2010.
10. Словотвір сучасної української мови /за ред. М.А. Жовтобрюха. – К., 1979.
11. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2004.
12. Український правопис. – 4-е вид., випр. і доп. – К. : Наук, думка, 1993.
13. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська літературна мова. Довідник. – К., 1996.